

ประโยค ป.ธ. ๖

แปล มครเป็นไทย

สอบ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๑. สรรณณนติ สเรน ภณนํ ๑ สรรณณเ กิร ตรังควตตโทห-
วตคคกิตวตตาทินิ ทวตตีสวตตานิ อตติ ๑ เตสุ ยํ อิจฺจนติ ตํ กาคุ
ลภติ ๑ สพฺเพสํ ปทพฺพชฺชนานํ อวินาสตฺวา วิการมกตฺวา สมณสารูปเปณ
จตุรสุเสน นเยน ปวตฺตนํเยว ลภฺชนํ ๑

พาหิรโลมี อุนณินนติ อุนณโลมานิ พหิ กตฺวา อุนณปาวาริ
ปารุปนติ ๑ ตถา ชารณตฺสสํ ทุกฺกณฺท์ ๑ โลมานิ อนโต กตฺวา ปารุปีตุ
วญฺญติ ๑ สมณกปฺปกถา ภูตคามสิกฺขาปทวณฺณนํ วุตฺตา ๑

น ภิกฺขเว อตฺตโน องฺกชาตฺนติ องฺกชาตํ ฉินฺทนตฺสเสว
ถุลลจฺจยํ ๑ อณฺณํ ปน กณฺณนาสงฺกฺขลิอาทีนํ ยงฺกิลฺลิจิ ฉินฺทนตฺสส
ดาทีสํ วา ทุกฺขํ อุปฺปาเทนตฺสสํ ทุกฺกณฺท์ ๑ อหิกิฏฺฐทฺฐาทีสุ ปน
อณฺณอาพาธปฺปจฺยา วา โลหิตํ วา โมเจนตฺสสํ ฉินฺทนตฺสสํ อนาปตฺติ ๑

จฺนฺทณฺณจฺจิ อุปฺปนฺนา โหตีติ จฺนฺทณฺณทฺฐิกา อุปฺปนฺนา โหติ ๑
โส กิร อุทฺธมฺมจ อโธ จ ชาลานิ ปรีกฺขิปปาเปตฺวา กงฺกาย นทียา
กิปฺพติ ๑ ตสฺสา นทียา โสเตน วุญฺหมานา จฺนฺทณฺณจฺจิ อาคนฺตฺวา
ชาเล ลลฺลติ ๑ ตมสฺส ปรีสา อาหริตฺวา อทฺสุ ๑ เอวํ สว อุปฺปนฺนา
โหติ ๑ อิทฺธิปาฏิหาริยนฺติ เอตฺถ วิทฺพพฺพนอฺทฺธิปาฏิหาริยํ ปฏิกฺกขิตฺตํ ๑
อริฏฺฐาณอฺทฺธิ ปน อปฺปฏิกฺกขิตฺตาติ เวทิตพฺพา ๑

๒. น ภิกฺขเว โสวณฺณมโย ปตฺโตติอาทีสุ สเจ หิ คีหิ
ภตฺตคฺเคสุ สุวณฺณตฺตญฺญาทีสุ พฺยชฺชนํ กตฺวา อุปฺปนาเมนฺติ อามสฺสํ
น วญฺญติ ๑ ผลิกมยกาจมยํกํสมยาทีนํ ปน ตญฺญาทีนํ ภาชนานิ
ปฺกคฺคกิปรีโกเคนว น วญฺญนฺติ ๑ สงฺฆิกปรีโกเคน วา คีหิวิกฺขานิ วา
วญฺญนฺติ ๑ ตมพฺโลหมโยปี ปตฺโต น วญฺญติ ๑ ถาลกํ ปน วญฺญตีติ

อิทํ สพฺพํ คุรุณฺหิยํ วุตฺตํ ๑ มณฺนิมโยติ เอตฺถ ปน อินฺทนีลาทิมณฺนิมโย
วุตฺโต ๑ กัมมโยติ เอตฺถ วฏฺฏโลหฺมโยปี สงฺกหิตฺโต ๑

ลิจิคุนฺติ ตนฺนุกรรมตฺถาเยตํ วุตฺตํ ๑ ปกฺคิมณฺฑลนฺติ มกรรมทฺต-
นินฺทกมณฺฑลเมว ๑ อวตฺติตฺวาติ อณฺณมณฺณํ ปหริตฺวา ๑

ปตฺตาธารกนฺติ เอตฺถ ทนฺตวลีเวตฺตาทีหิ กเต ภูมฺิอาธารเก ตโย
ทารฺอาธารเก เทว ปตฺเต อุปรฺปริ จเปตฺตํ วฏฺฏตฺติ คุรุณฺหิยํ วุตฺตํ ๑
มหาอฏฺฐกถายํ ปน วุตฺตํ ภูมฺิอาธารเก คินฺณํ ปตฺตานํ อนฺโนกาเส เทว
จเปตฺตํ วฏฺฏติ ทารฺอาธารกทณฺฑาธารเกสุปี สฺสชฺชิตฺเตสุ เอเสว นโย
ภมฺโกฏิสทิสฺโส ปน ทารฺอาธารโก ตีหิ ทณฺฑาเกหิ พทฺุโร ทณฺฑาทาธารโก
จ เอกสฺสปี ปตฺตสฺส อนฺโนกาโส ตตฺถ จเปตฺวาปี หตฺถเณน คเหตฺวา
เอวํ นิสฺสิตฺตพฺพํ ภูมฺิยํ ปน นิกฺกชฺชิตฺวา เอกเมว จเปตฺตพฺพนฺติ ๑

มิฉนฺเตติ อาลินฺทกมิฉกาทีนํ อนฺเต ๑ สเจ ปน ปรีวตฺเตตฺวา
ตตฺถเว ปตฺติจฺจาติ เอวรฺูปาย วิตฺถิณฺณาย มิฉิยา ว จเปตฺตํ วฏฺฏติ ๑
ปรีกฺขนฺตติ พาทฺิรปฺสฺเส กตฺาย ตนฺนุกมิฉิกาย อนฺเต ๑ มิฉิยํ วุตฺตนฺนเยนฺว
เอตฺถาปี วินิจฺฉโย เวทิตฺตพฺโพ ๑

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๖

แปล มครเป็นไทย

๑. บทว่า สรณญ์ ได้แก่ การสวดด้วยเสียง ฯ ได้ยินว่า ในสรณญะ มีกฎเกณฑ์ ๓๒ ชนิด มีตัมภวตฺร (ทำนองดังคลื่น) โทหกวตฺร (ทำนองดังรีดนมโค) คลิตวตฺร (ทำนองดังของเลื่อน) เป็นต้น ฯ บรรดากฎเกณฑ์เหล่านั้น ภิคุจะใช้กฎเกณฑ์ที่ตนต้องการ ก็ได้ ฯ

การสวดโดยนัยที่ครบถ้วน ซึ่งสมควรแก่สมณะ ไม่ทำบาปและพญฺชนะให้เสีย คือ ไม่ทำให้ผิดเพี้ยนนั้นแล เป็นลักษณะแห่งกฎเกณฑ์ทั้งหมด ฯ

สองบทว่า พาหิรโลมิ อุนฺณิ ความว่า เหล่าภิกษุฉัพพัคคีย์ ห่มผ้าปาวารชนสัตว์ให้ชนสัตว์อยู่ด้านนอก ฯ เป็นทุกกฎแก่ภิกษุผู้ห่มอย่างนั้น ฯ จะห่มให้ชนอยู่ด้านใน ก็ควร ฯ

สมณกัมปกถา พระอรรถกถาจารย์ได้กล่าวไว้แล้วในอรรถกถาแห่งภูตคามสิกขาบท ฯ

หลายบทว่า น ภิกฺขเว อุตฺตโน องฺกชาตํ ความว่า เป็นอุลลัจจัยแก่ภิกษุผู้ตัดองศาตเท่านั้น ฯ แต่สำหรับภิกษุผู้ตัดอวัยวะอื่นใดอย่างใดอย่างหนึ่ง บรรดาหูจมูกและนิ้วเป็นต้นก็ดี ผู้ยังทุกข์เช่นนั้นให้เกิดขึ้นก็ดี เป็นทุกกฎ ฯ แต่ไม่เป็นอาบัติแก่ภิกษุผู้ระบายโลหิตออกหรือตัดอวัยวะในเพราะเหตุมีอุกฺกูหรือแมลงกัดเป็นต้น หรือเพราะปัจจัยคืออาหารอย่างอื่น ฯ

หลายบทว่า จนฺทนคฺคฺจํ อุปฺปนฺนา โหติ ความว่า ปุ่มไม้จันทน์เป็นของเกิดขึ้นแล้ว ฯ

ได้ยินว่า ราชคหเศรษฐีนั้น ให้ขึงข่ายทั้งเหนือน้ำและใต้น้ำแล้ว เล่นในกงคานที ฯ ปุ่มไม้จันทน์อันกระแสน้ำนั้นพัดลอยมาติดที่ข่าย ฯ

เหล่าบริษัทยของเศรษฐีนั้น ได้นำปุมไม้จันทน์นั้นมาให้ ๆ ปุมไม้จันทน์นั้นเกิดขึ้นแล้ว ด้วยประการฉะนี้ ๆ ในบทว่า อิทธิปาฏิหาริย์ นี้ อิทธิปาฏิหาริย์ คือ การแสดงฤทธิ์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงห้ามไว้แล้ว ๆ ส่วนฤทธิ์ที่สำเร็จด้วยอำนาจอิทธิฐาน พึงทราบว่าเป็นไม่ได้ทรงห้ามไว้ ๆ

๒. พึงทราบวินิจฉัยในคำว่า น ภิกขเว โสวณณมโย ปตุโต เป็นต้น ดังต่อไปนี้ :- ก็ถ้าคุณุหัตถ์ทั้งหลายทำกับข้าวใส่ในภาชนะมีจานทองคำเป็นต้น น้อมเข้าไปถวายในโรงครัว, แม้ภิกษุ จะจะต้อง ก็ไม่ควร ๆ

อนึ่ง ภาชนะทั้งหลาย มีจานเป็นต้น ที่ทำด้วยแก้วผลึก ทำด้วยกระจกและทำด้วยสำริดเป็นต้น ใช้เป็นของส่วนตัวเท่านั้น จึงไม่ควร ๆ ใช้เป็นของสงฆ์ หรือเป็นกิริยักติ (คือ เป็นของคฤหัสถ์) ควรอยู่ ๆ

บาตร แม้ที่ทำด้วยทองแดง ก็ไม่ควร ๆ ส่วนภาชนะ ควร คำทั้งปวง ดังที่ว่ามานี้ พระอรรถกถาจารย์กล่าวไว้ในอรรถกถาฎฐกถาว่า ๆ ส่วนบาตรที่ทำด้วยแก้วมีแก้วอินทนิลเป็นต้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้แล้วในบทว่า มณิมโย นี้ ๆ แม้บาตรที่ทำด้วยทองแดงผสมตะกั่ว ท่านรวมเข้าในบทว่า กัมมโย นี้ ๆ

บทว่า ลิขิตุ นี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้เพื่อประโยชน์แก่การทำให้บาง ๆ บทว่า ปกติมณฺฑลํ ได้แก่ บังเวียนที่จักเป็นพื้นมังกร ๆ บทว่า อวตฺตติวฺวา ได้แก่ กระทบกันและกัน ๆ

พึงทราบวินิจฉัยในบทว่า ปตฺตาธารกํ นี้ ดังต่อไปนี้ :-

พระอรรถกถาจารย์ กล่าวไว้ในอรรถกถาฎฐกถาว่า บนเชิงรองบาตร ซึ่งทำด้วยวัตถุมีงาเถวาลย์ และหอยเป็นต้น ที่อยู่บนภาคพื้น จะวางบาตรซ้อน ๆ กัน ๓ ใบ ก็ได้ ที่อยู่บนแผ่นกระดาน จะวางซ้อนกัน ๒ ใบ ก็ได้ ๆ

ส่วนในมหาอรรถกถา พระอรรถกถาจารย์กล่าวไว้ว่า บนเชิงรองบาตรที่อยู่บนภาคพื้น ไม่เหมาะที่จะซ้อนบาตรไว้ ๓ ใบ ควรวางซ้อนไว้ (เพียง) ๒ ใบ ถึงในเชิงรองบาตรที่อยู่บนแผ่นกระดานและเชิงรองบาตร

ที่อยู่บนท่อนไม้ ซึ่งจัดไว้เรียบร้อยแล้ว ก็มีนัยนี้เช่นกัน อนึ่ง เจริงองบาตรที่อยู่บนแผ่นกระดานคล้ายปลายเครื่องกลิ้ง และเจริญงองบาตรที่อยู่บนท่อนไม้ที่เขาใช้ไม้ ๓ ท่อน มัดติดกัน ไม่เหมาะสำหรับบาตรสักใบเดียว แม้จะวางบาตรบนเจริญงองบาตรคล้ายปลายเครื่องกลิ้งเป็นต้นนั้น ก็ต้องนั่งประคองบาตรอยู่อย่างนั้น ส่วนบนภาคพื้น ควรวางคว่ำไว้เพียงใบเดียวเท่านั้น ฯ

บทว่า มิณฺฑุเต ได้แก่ ที่ริมกระดานเรียบแห่งระเบียบเป็นต้น ฯ ถ้าบาตรกลิ้งไปหยุดอยู่ที่ริมกระดานเรียบนั้นนั่นเอง บนกระดานเรียบซึ่งกว้างเห็นปานนั้นนั่นแหละ จะวางบาตรไว้ก็ควร ฯ บทว่า ปริณฺฑทฺตุนเต ได้แก่ ริมกระดานเรียบแผ่นเล็ก ๆ ซึ่งเขาทำไว้ข้างนอก ฯ พึงทราบวินิจฉัยแม้ในบทว่า ปริณฺฑทฺตุนเต นี้ โดยนัยที่กล่าวไว้แล้วในกระดานเรียบนั้นแล ฯ